

Ludmila Brožíková

Klobouk se závojičkem

Po rozvodu jsem se seznámila se ženou, bydlící kousek od nás. Také denně dojížděla do Varů, také pracovala na kultuře, nedaleko mého působiště, v komplexu Thermal. Rovněž rozvedená, také dvě děti v její péči. Obě jsme byly Ludmily, věkový rozdíl mezi námi pouhé dva roky. Rozuměly jsme si mnohdy i v náznacích nedopovězeného. Byla elegantní, měla vznosnou chůzi, svou garderobu dokázala nenapodobitelně nosit. Obě jsme svůj šatník obohacovaly svými výtvary, vlastními šitými i pletenými modely. Musely jsme z profesního hlediska nejen hodně znát, ale i dobře vypadat. Měla hluboký alt, pragmatické myšlení, přesné, úsporné formulace. Racionálnost jednání byla jistě i důsledkem dvojjediné role, živitelky i ochránkyně rodinného krbu. Měla jsem ji ráda, byla přímá, inteligentní, nekonfliktní, přesto, že si za svými názory stála. Nikdy jsem u ní nepozorovala sebemenší malichernost, byla svá. Byly jsme obě neustále v jednom kole, nezbýval čas na sedánky, doslova v letu, při nějakých pracovních jednáních či na ulici jsme několika slovy či větami vypověděly jedna druhé co nového, ale moc toho, s ohledem na naše vytížení, nebylo. Jako já se Štěpánem, permanentně zavaleným vědeckou prací z neurologie, měla i ona podobný vztah na dálku a bez „závazků“ se ženatým lékařem z Bratislavy. Štěpán byl sice řadu let volný, ale oba jsme měli podobný názor na druhé „okroužkování,“ lékař z Bratislavy měl doma nevyléčitelně nemocnou paní, s níž ho poutal krásný přátelský vztah, navíc by nedokázal nemocnou paní jen tak „odstavit“, rozuměli jsme si bez té hrozby svatebních zvonů až neuvěřitelně. Když se u nás natáčel film o Karlových Varech s ukázkami využití času pacientů během turnusů, pozvala jsem ji mezi těch pár vybraných účinkujících, protože právě ona naplňovala mou představu o ženě na úrovni během léčení ve světových lázních. Jindy mi ona umožnila zúčastnit se některého ze zajímavých pořadů v jejich zařízeních, i ona pořádala matiné v některém z menších sálků, občas zvala japonské umělce, býval to zážitek.

Vídaly jsme se nárazově. Při jednom setkání jsme se shodly, že se sice většiny pořadů osobně účastníme, nebo je přímo uvádíme, ale je to pracovní činnost, musíme současně myslet na desítky věcí, nemůžeme se pohroužit do smyslového vnímání hudby, celé té odpočinkové a příjemné lázeňské atmosféry, tak samozřejmě pro návštěvníky. Neměly bychom jednou za čas udělat i něco jen pro sebe a navštívit ve stejné pohodě, jako pacienti, třeba právě nějaké varhanní představení v krásném prostředí vyhlášeného hotelu? Vynikající pověst zdejších koncertů se datovala po válce od účinkování výborného varhaníka Oty Čermáka. Pak sláva na čas, díky změně společenským poměrům, utichla, ale vrátila se v ještě větším lesku, byť pomalinku, opatrně, bylo to podobné, jako s tenisem a golfem. Matiné se rychle ujala a těch pár západních cizinců, co sem jezdilo za nenahraditelnou léčebnou vodičkou, jim vtisklo ráz výlučné společenské události. Naši milovníci hudby a příjemných společenských setkání se rádi přidali. Než koncert začal, stáli návštěvníci už dlouho před otevřením sálu v hale, zdravili se se známými, tiše konverzovali, ženy nenápadně předváděly své módní kreace, muži zasvěceně vyprávěli, kde a s jakým programem dnešní interpret zaexceloval. Patřilo to k atmosféře, dodávalo lesku, zvyšovalo zvědavost, jak se umělec ukáže. Jemná vibrace napětí, slavnostní očekávání krásného zážitku mne vždycky dostala - jakmile jsem usedla, nechala jsem na sebe působit už jen jemný šum tlumených hovorů, posunování židlí, směsici parfémů, bloudila zrakem po krásné výzdobě sálu, nádheře osvětlení, impozantnosti varhan.

Když pak zazněly první tóny, měla jsem duši oproštěnou od všeho spěchu, starostí, a nechala ji koupat v té kouzelnosti. V hektickém způsobu mého života tolik potřebné odreagování.

Když jsem jednou za dlouhý čas šla na matiné sama, těšila jsem se na zpáteční cestu podél říčky Teplé. Voda spěchala mezi vodními rostlinami, zapěnila se v dlouhých zelených vlasech s bílými kvítky, splývajících v proudu, obeploovala mechem porostlé kameny, zašplouchala kolem ojedinělých balvanů, naplavených kořenů či kusů dřeva z jarního vypouštění nedaleké přehrady, lidé korzovali, dopíjeli polední vřidelní vodu, sem-tam zaperlil zvonivý smích lázeňského hovoru, slunce zlatilo koruny stromů a vytvářelo pod nimi mihotavé abstraktní obrazce. Před Krásnou královnou i Elefantem posedávali v předzahradkách nad dortem nebo sklenkou něčeho osvěžujícího či voňavou kávou nikam nespěchající lidé, čas krásných, duchaplných konverzací. Zvuk zvonů kostela Maří Magdalény se tříštil o střechy, mansardy a věžičky proslulé karlovarské architektury, občas vzlétlo hejno vyplašených holubů, prostě nádherná pohoda. Šla jsem pomalu, procházkově domů, nechala na sebe všechny ty dojmy působit, dozníval ve mně hudební zážitek - bůhví na jak zase dlouho.

Jednou – ne „doma“, jsme se sešly shodou okolností se svými pacienty na golfovém hřišti v Mariánských Lázních - a konečně se s mou známou domluvily, že bychom mohly tu nedělní krásu u varhan navštívit spolu. Pamětliva toho, že zvláště po vernisážích v městské galerii jsem toužila vracet se s někým, naladěným na stejnou vlnu prožitku, sdělovat si své dojmy, povídat, postrádala jsem společnost. Jistě, nebyl by vůbec problém se zmínit někomu z našich pacientů, ale mně nešlo o specificky lázeňské hovory. Toužila jsem po povídání s někým blízkým, tak, jak to atmosféra chvíle přinese. Jednu z výstav otevíral Miroslav Horníček, myslím, že to byla přehlídka tvorby moderního malíře s bohatou barevnou fantazií, Josefa Lieslera, silně nutící k zamyšlení. Tolik jsem tehdy chtěla, aby vedle mne šel někdo milý, řekl, že i pro něj byly ty chvíle vyjímečné, přiblížil, co na něj nejsilněji zapůsobilo. Některé vernisáže bývaly mimořádně krásné, s brilantně předvedenou hudbou, v návštěvníkovi dlouho doznívaly silné dojmy. Sledovala jsem během návratu domů poskakování a krátké přelety konipáska nad řekou, čířikání vlaštovek a cítila se - ač jsem jinak ráda sama - mimořádně osamělá. I proto jsem s radostí přijala návrh na společnou návštěvu v Puppě. Nevěděla jsem, co si oblékne moje společnice, byla vždy na úrovni situace, řekla jsem si, že si i já tentokrát udělám z toho setkání příjemnou ženskou radůstku. Z jedné nepříjemné události mně zůstal klobouček - malinký smetanový kastrůlek s lila-vínovým závojičkem s velkými dvojíty oky, kabelka, rukavičky a semišové páskové boty na vysokém podpatku téže vínové barvy. Takže ano, teď je příležitost to provětrat.

Při oblékání mi téma mé vnitřní samoty tentokrát mimořádně vířilo neodbytně hlavou, zcela mne zaskočilo. Podívala jsem se před odchodem na sebe do zrcadla, viděla jsem štíhlou, elegantní ženu, rozhodně nevypadající na překročenou padesátku. Vpředu našasený, do čela spadající a vzadu do mašle uvázaný závojiček byl právě to, co patřilo k dopolední události v prostředí světoznámého hotelu. Ale na dně mých modrých očí byla jakási nostalgie, nesplněné přání, touha po skutečném, odpovědném a inspirujícím vztahu. Potkalo mne několik krásných, nekonvenčních, přitom nevinných a nezapomenutelných příběhů, nestěžuji si, ale já přece už od dívčích let toužila po čisté, nesobecké a mnohotvárné lásce. Lásce, na niž se budu moci spolehnout. Lásce, která mi pomůže zapomenout na špatného otce a především na zmařenou první lásku a léta, která po tom těsně posvatebním nepochopitelném odhalení zanechala v mé duši hlubokou rýhu. Jizvu, která nikdy nepřestala bolet, jizvu, která mi už

nedovolila, abych nějakému muži věřila tak mladistvě bezvýhradně, jako tomu bylo při mém prvním citovém vzplanutí. Tehdejší deziluze byla příliš krutá, už jsem se nikdy nepřestala bát vydat se celá. Navíc lázeňská místa skrývají velká nebezpečí. Vím, o čem mluvím – v každém turnusu bylo několik takových jedinců, po jejichž opakovaných pobytech nezbylo místním „doufalkám“, než si po odjezdu zklamaně poplakat. Přijíždí sem řada mužů i žen, kteří pobyt vezmou jako vydechnutí, odpoutání se od všeho všedního, navazují třítýdenní vztahy ukončené zamáváním ve stylu „Sbohem a šáteček“. A já si přála mít stálého přítele, blízkého člověka, se kterým budu moci jít na koncert, výstavu, vycházku, i do lesa, se kterým si budu povídat o mnohém z toho, čím jsem v té době žila, co se dalo ve společnosti, chyběl mi mužský prvek k porovnání názorů, rozhodnutí, i pocitu, že nejsem na všechno sama. Nic z toho, po čem jsem toužila, nemohlo nahradit pouhé občasné vybočení, jež zmiňuji předtím. Znovu jsem se na sebe podívala - takto upravené ženě by to slušeno v přítomnosti příjemného, moudrého muže... V této chvíli se mé osamocení mimořádně silně projevilo. Profesně jsem byla stále mezi lidmi a přesto zoufale sama.

Když jsem tehdy v zrcadle pozorovala svůj obraz, uvědomila jsem si nečekaně silně, že nemohu na to matně jít. Dvě elegantní ženy, držící si už svým vzezřením odstup od nežádoucích nápadníků, musely to odhodlání nepřipustit k sobě něco chvilkového, povrchního, snad přímo mlčky křičet. A přitom vlastně k pokusu tím víc provokovat. Znovu jsem se pátravě podívala do plochy zrcadla a najednou jsem věděla, že takhle tam opravdu nemohu. Bylo to příliš bezchybné, elegantní a přitažlivé. Začala jsem se váhavě, nevěřicně, svlékat. Hlavou mi kmitla myšlenka, že závojičkový klobouček už na hlavu nevezmu a někomu ho co nejdřív prodám. Když jsem věšela šaty na ramínko, snažila jsem se představit si mou známou, jak tam stojí mezi palmami, hlídá vstupní celozasklené dveře u dvou vzrostlých, košatých palem, projde po mramorové podlaze k dlouhé, až panoramatické prosklené stěně aby mne zahlédla už v ohybu cesty jak spěchám, abych stihla začátek, co chvíli se dívá na zápěstí, jak pokročil čas. A jak, plna představ, co se mohlo stát že jsem nepřišla, usedá v sále a do poslední chvíle věří, že se ještě objevím. Nemohla jsem! Těšila jsem se na koncert v její milé společnosti, slyšela její melodický hlas, viděla nás, jak se po skončení pomalu vracíme zpět, někam si zajdeme na oběd, aby v nás ty tóny a zklidněná mysl zůstaly co nejdéle a neodnesla je pára v rychlosti doma připravovaného oběda. Udělal ten zlom maličko frivolní a zároveň tajuplný závojiček na kloboučku? Snad, nevím, ale měla jsem pocit, že bychom tam čnely jako lázeňáčky, které svým nápadným exteriérem lákají jako dýmákové motýlci především ty „lázeňské trubce“. Hned druhý den jsem se jí telefonicky do práce omluvila. Dodnes nevím, zda jsem se dostatečně jasně vyjádřila, co mne to v té chvíli reminiscencí přepadlo a co jsem nemohla překonat. Klobouček jsem brzy prodala paní, která se v padesátidvou letech znovu vdávala a chtěla něco apartního ke kostýmku a orchidejím. Pro mne zůstal vzpomínkou na jedno sváteční zamyšlení a nahlédnutím do stavu duše po mnoha, mnoha letech od největšího životního zklamání.